

11. Sapir E. Selected Writings of Edward Sapir / E. Sapir // Language, Culture, and Personality; ed by Mandelbaum D. G. — Berkeley; Los Angeles: University of California Press, 1949. — 617 p.
12. Балибар Э. Раса, нация, класс. Двусмысленные идентичности / Э. Балибар, И. Валлерстайн; Пер. группы авторов под ред. Д. Скопина, Б. Кагарлицкого, Б. Скуратова. — М.: Логос-Альтера, Ecce Homo, 2003. — 272 с.
13. Малахов В. С. Культурные различия и политические границы: национальный, локальный и глобальный контекст / В. С. Малахов // *Философский журнал*. — 2010. — № 1 (4). — С. 107—118.
14. Кремень В. Україна: ідентичність у добу глобалізації (начерки міждисциплінарного дослідження / В. Кремень, В. Ткаченко. — К.: Т-во «Знання» України, 2013. — 415 с.

References

1. Coca, Yu. (2003). The European civil society: historical roots and modern perspectives in the East and West. *Neprikosnovennyu zapas (Inviolable resource)*, 2(28), 56 — 65 (in Russ.).
2. Flivberg, B. (2000). Habermas and Foucault — theorists of civil society. *Sotsiologicheskiye issledovaniya (Sociological Research)*, 2, 127—136 c. (in Russ.).
3. Keane, J. (2001). *Democracy and Civil Society*. Moscow: Progress-Traditsiya (in Russ.).
4. Habermas J. (1987). *The Philosophical Discourse of Modernity*. Cambridge: Mass. MIT Press.
5. Cohen, J., & Arato, A. (2003). *Civil Society and Political Theory*. Moscow: Ves mir (in Russ.).
6. Hegel, G.W.F. (1990). *Philosophy of Law*. Moscow: Mysl (in Russ.).
7. Dzialoshinskiy, I. (2001). Civil Society. What is discussion about? *Index: Dosie na tsenzuru (Index: Dossier on Censorship)*, 16, 89—96 (in Russ.).
8. Kharkhordin, O. (1997). Dostoevsky's Draft. *Pro et Contra*, 2, (4), 41—57 (in Russ.).
9. Bochkovskyy, O. (1991-1992). *Introduction to natiology*. Munich: UTGI (in Ukr.).
10. Potebnya, A. A. (1993). *Thought and Language*. Kyiv: SINTO (in Russ.).
11. Sapir, E. Selected Writings of Edward Sapir. In Mandelbaum, D. G. (Ed.). (1949). *Language, Culture, and Personality*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press.
12. Balibar, E., & Wallerstein, I. M. (2003). *Race, nation, class. Ambiguous identities*. Moscow: Logos-Altera, Ecce Homo (in Russ.).
13. Malakhov, V. (2010). Cultural differences and political borders: national, local and global context. *Filosofskiy zhurnal (Philosophical magazine)*, 1 (4), 107—118 (in Russ.).
14. Kremen, V., & Tkachenko V. (2013). *Ukraine: identity in the age of globalization (essays of interdisciplinary research)*. Kyiv: Znannia (in Ukr.).

УДК 338.43.02 (477) «199/ 201»

Пекарчук В.М.*,

кандидат історичних наук, доцент,
Луганський державний університет
внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка,
Луганськ, Україна. vladimirpkrk@rambler.ru

КУЛЬТУРА ЕТНОМЕНШИН У ЗАГАЛЬНІЙ ІДЕОЛОГІЇ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ (1991—2012 рр.)

Анотація. Проведено наукову реконструкцію процесу підготовки вітчизняного законодавства, яке регламентувало реалізацію етносами України прав на культуру, громадського виміру національного відродження. Виявлено як здобутки, так і прорахунки у цій справі, а також з'ясовано міру відповідності норм законів в Україні аналогічним міжнародним документам.

Ключові слова: культура, етнос, закон, Конституція України, Україна, мова.

Аннотация. Осуществлена научная реконструкция процесса подготовки отечественного законодательства, которое регламентировало реализацию этносами Украи-

* Pekarchuk V. M., Ph. D. in History, Associate professor, Lugansk State University of Internal Affairs named after E.O.Didorenko, Lugansk, Ukraine. vladimirpkrk@rambler.ru

CULTURE OF ETHNIC MINORITIES IN GENERAL IDEOLOGY OF STATE BUILDING IN INDEPENDENT UKRAINE (1991-2012)

ны прав на культуру, общественного измерения национального возрождения. Выявлены как достижения, так и просчеты в этом деле, а также объяснена степень соответствия норм законов в Украине аналогичным международным документам.

Ключевые слова: культура, этнос, закон, Конституция Украины, Украина, язык.

Abstract. It is conducted the scientific reconstruction of process of preparing of domestic legislation, which regulated realization of rights on culture, civil dimension of national rebirth by Ukraine's ethnics. It is revealed both achievements and errors in this case and also found out the measure of concordance of norms of laws to the similar international documents.

Key words: culture, ethnic group, law, Constitution of Ukraine, Ukraine, language.

Постановка проблеми. Україні довелося розв'язувати низку етнополітичних проблем, що виникли на її території ще за часів вимушеного перебування в складі СРСР. Багаторічна імперська політика, основними принципами якої була примусова русифікація, етнічна асиміляція та етнокультурна маргінальність, а іноді відвертий етноцид, політика депортацій окремих народів призвела до виникнення складної етнополітичної ситуації в Україні, розвиток якої в негативному річизі стримувався лише завдяки поміркованій і демократичній етнополітиці незалежної держави, а також позитивним рисам української нації. Так, наукове осмислення проблеми етноменшин набуває не тільки наукового, а й практично-політичного значення, і в цьому плані мовиться не тільки про стабільний розвиток держави, й про поглиблення демократії як передумови прогресу суспільства.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Деякі аспекти проблеми етноменшин в аспекті державотворчих процесів в Україні дістали фрагментарне висвітлення в працях В. Наулка, Я. Калакури, О. Курінного, М. Панчука, В. Котигоренка, Д. Табачника, Г. Москаля, В. Вороніна, Р. Чілачави, Т. Пилипенко. Втім вони здебільшого присвячені етнонаціональній структурі українського суспільства, сучасному стану етноменшин, політиці в галузі культури, особливостям процесів етнічного відродження, тоді як особливого значення набуває розробка концептуальних підходів до аналізу етнокультури як саморегульованої системи, сфери реалізації людських цінностей, теорії етносу тощо. На сьогодні ця важлива проблема в Україні перебуває на стадії початкового висвітлення.

Мета статті полягає у показі, узагальненні проблем культурної самоідентифікації, аналізові ролі і значення культури етноменшин у загальній ідеології державотворення в Україні.

Основні результати дослідження. В Україні після проголошення незалежності почала складатися відповідна управлінська, нормативно-правова інфраструктура культурних прав етноменшин. Закон «Про громадянство» (1991 р.) передбачив «нульовий варіант» щодо набуття громадянства України — кожен мешканець України автоматично отримував право на громадянство України [1]. Закон України «Про національні меншини в Україні» 1992 р. імплементував норми міжнародно-правових актів з прав етноменшин, визначивши за меншинами статус груп громадян України, які не були українцями за національністю, виявляли почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою (ст. 3). Держава гарантувала всім етносам права на національну культурну автономію: користування і навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних навчальних закладах або через національні культурні товариства, розвиток національних культурних традицій тощо (ст. 6). Однак закон не дав визначення такої національно-культурної автономії, а також не визначив процедури та умови її створення [2].

Отже, становлення та розвиток законодавства пройшли низку етапів: перший етап починався від проголошення Декларації прав національностей України (1 листопада 1991 р.) і тривав до прийняття Закону України «Про національні меншини в Україні» (25 червня 1992 р.); другий етап після прийняття Закону України «Про національні меншини в Україні» завершився прийняттям Конституції України (28

червня 1996 р.). Після прийняття Конституції України розпочався третій етап розвитку та становлення законодавства про національні меншини України.

Найактуальнішим із пріоритетів для Української держави та її управлінських органів після проголошення незалежності стала робота зі створення власної політико-правової бази розвитку культурного простору. Цей процес започатковано найголовнішими державними актами: Декларацією про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. Актом проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. та Конституцією України, прийнятою 28 червня 1996 р.

У цих документах закріплено концептуальні засади української етнонаціональної політики: визнання пріоритету права і верховенства закону; існування єдиного громадянства; врахування взаємозв'язку загальногромадянських і національних прав і свобод людини; забезпечення рівних конституційних прав та свобод усім громадянам незалежно від їхнього етнічного походження; гарантування повної та рівноправної участі громадян України, котрі належать до різних етноспільнот, у всіх сферах життя українського суспільства; права кожного громадянина вільно визначати свою національну приналежність. Зокрема, наголошується на дотриманні принципів: національного інтересу та національних пріоритетів у державному, а не етнічному значенні; поліетнічного, полікультурного та полілінгвістичного плюралізму; взаємодії та взаємовпливу політичного, економічного, правового, соціального й національного факторів у суспільстві; захисту суверенітету і територіальної цілісності держави; рівноправності та взаємовигідності співробітництва з іншими державами та міжнародними організаціями і незалежними експертами в міжнаціональній сфері.

Ці засади набули подальшого логічного розвитку та конкретизації в Основах законодавства України про культуру (лютий 1992 р.). Вищевикладені документи органічно доповнилися підзаконними актами: Указами Президента України — «Про порядок розгляду питань, пов'язаних з громадянством України» (31 березня 1991 р.), «Про фонд розвитку культур національних меншин України» (29 квітня 1992 р.); документами Кабінету Міністрів України — Постановою КМУ «Про деякі питання, пов'язані з поверненням кримських татар у Кримську АРСР» (28 січня 1992 р.); Концепцією культур національних меншин (31 травня 1995 р.), Комплексними заходами щодо всебічного розвитку й функціонування української мови (8 вересня 1997 р.) та ін.

Особливою ознакою формування політико-правової бази регулювання культурного простору етноменшин стало широке застосування в національному законодавстві та на практиці міжнародного досвіду. Держава досить активно співпрацювала з ООН, ОБСЄ, Радою Європи, Міжнародною організацією з міграції (МОМ), ЮНЕСКО тощо. У листопаді 1995 р. Україна стала членом Ради Європи і виконувала свої зобов'язання перед нею, керуючись, наприклад, такими важливими документами, як Рамкова конвенція про захист національних меншин та Європейська хартія регіональних мов і мов меншин. Стаття 9 Конституції України, зафіксувала що: «Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України» — ці міжнародні документи з їх ратифікацією ставали складовою національного законодавства України, провідними в управлінських рішеннях.

27 лютого 1991 року Президія Верховної Ради УРСР ухвалила Постанову «Про стан роботи органів державного управління по створенню умов для розвитку культур національних меншин України» з приводу інформації Комісії Верховної Ради з питань культури та духовного відродження. У інформації, зокрема, наголошувалося, що практичне розв'язання проблем, назрілих упродовж багатьох ро-

ків у цій сфері, потребує невідкладної координації дій та об'єднання зусиль усіх зацікавлених організацій, міністерств і відомств. Враховуючи політичну актуальність, отсвітньо-культурологічне значення порушених проблем, Комісія рекомендувала:

— розглянути пропозиції щодо внесення до порядку денного сесії Верховної ради питань про утворення найближчим часом у системі республіканського управління Державного комітету УРСР у справах національностей і про проект Закону Української РСР «Про національні меншини в Україні»;

— доручити раді Міністрів Української РСР розробити в першому півріччі 1991 року Державну програму сприяння розвитку культур національних меншин України і подати її на розгляд Верховної Ради УРСР, передбачити у відповідних законопроектах звільнення від оподаткування діяльності національно-культурних товариств і встановлення пільг на оподаткування фінансово-господарської діяльності видавництв, культурологічних організацій, які працюють на відродження національних культур [3, с. 151].

Через систему законодавчих актів, які регламентували діяльність у сфері регулювання міжетнічних відносин, Українська держава визначала поліетнічний характер українського суспільства, гарантувала повну і рівноправну участь осіб, котрі належали до різних етнічних спільнот, у всіх сферах буття українського суспільства й допомагала їм в усуненні будь-яких перешкод у цьому процесі; поцінювала внесок етноспільнот у розвиток українського суспільства й сприяла їх розвитку та інтеграції в єдиний Український народ. Ст. 11 визначила за державою повноваження сприяти розвитку етнічної, культурної, мовної самобутності [4, 5]. Норми Конституції і законодавство були побудовані так, що не враховувалися регіональні відмінності. Як наслідок, не було об'єктивних критеріїв, які б ініціювали зобов'язання органів державної влади забезпечувати відкриття класів або навчальних закладів з навчанням мовами етноменшин.

Правова наука і законодавство визначали основні культурні права. Вони складають право на самобутність кожної особи. Чинні норми міжнародного права, спеціальні права кваліфікують як такі, що не можуть бути привілеями, і визначають за ними форму позитивних дій, спрямованих на те, щоб етноси могли зберегти свою особливість і традиції.

Важливу роль у формуванні загальної ідеології державотворення відігравали національно-культурні товариства. В Україні нагромаджено досвід діяльності координаційних та представницьких органів у тому числі й у галузі культури етноспільнот. Протягом 1990-х років відповідними етносами були утворені Меджліс кримськотатарського народу (1991 р.), Єврейська рада (1992 р.), Фольксрат (1996 р.). Ці органи попри проблеми легалізації українським законодавством сприяли формуванню нового типу етнічного самоврядування, у якому поєднувалися риси територіальної та національно-культурної автономії. Кількість національно-культурних організацій особливо швидко зростала на початку 1990-х років. Якщо восени 1990 р. в Україні нараховувалися 84 такі об'єднання, то наприкінці 1994 р. їх було вже 237. У 2003 р., за даними Державного комітету України у справах національностей та міграції, діяло вже понад 785 громадських організацій національних меншин, 32 з яких є загальнодержавними, решта — регіональними [5].

Становлення національно-культурних товариств відбувалось еволюційно. Період 1990–1993 рр. характеризувався слабкістю допомоги з боку місцевих органів влади. Створювалася незначна кількість таких товариств. В Одеській області діяв лише один грецький національний клуб «Елада», створений ще 5 вересня 1988 року з ініціативи А. Папуніді. Завдяки прогресивно налаштованій інтелігенції, яка

виступала за відродження та розвиток культури, традицій, звичаїв і національної самосвідомості свого народу, було створено ще три обласні товариства: вірменської культури, болгарське дружество, Одеське відділення Спілки поляків в Україні імені А. Міцкевича.

У листопаді 1991 року виникла Всеукраїнська Асоціація корейців України, статутним завданням якої було сприяння мирному об'єднанню півночі та півдня Корейського півострова, консолідації всієї нації, зокрема корейців, які проживають в Одеському регіоні. У 1992 р. завдяки плідній роботі робочих рад області з питань розвитку та збереження культурної спадщини національних меншин виникають грузинське національно-культурне товариство «Сакартвело» та обласне німецьке національно-культурне товариство «Відергебурт».

Наступний рік ознаменувався створенням найбільшої кількості національно-культурних товариств, серед яких: обласне осетинське земляцтво «Алан», обласний азербайджанський культурний центр «Достлуг», Асоціація болгарських національно-культурних товариств та організацій України, обласне дагестанське земляцтво «Дагестан», Усеукраїнська національно-культурна молдавська Асоціація «Лучаферул». Відтак виникло ще вісім товариств: міське чеське товариство «Чеська бесіда», міська організація «В'єтнамське земляцтво», Асоціація Ромів Ізмаїла та Ізмаїльського району, обласна община греків «Відродження», Товариство культури «В'єтнам», обласне відділення товариства дружби «Україна — Південно-Африканська Республіка», регіональне єврейське просвітне об'єднання, Асоціація «Україна — Ізраїль» [6].

Із проголошенням незалежності України було створено понад 400 етнічних товариств, що мали всеукраїнський, місцевий та міжнародний статуси [7]. Основними видами цих організацій були товариства, спілки, громади. Їх органами були ради, загальні збори, правління. Статuti і програми товариств визначали їх культурні, просвітницькі, соціальні, економічні та інші завдання. Важливою формою самоорганізації товариств та об'єднань етносів України було створення і діяльність на добровільних засадах асоціацій та федерацій національно-культурних і культурно-просвітницьких об'єднань. Щодо сфер діяльності, товариства та об'єднання виділялися за функціями: політичними, соціальними, культурними, мовними, інформаційними, науковими та ін. За способами діяльності розрізнялися: координаційні, охоронні, захисні, організаційні, забезпечення розвитку тощо. У 2000-і роки в Україні представники 38 етносів мали свої організації [8, с. 60].

На базі деяких організацій виникали асоціації, наприклад «Асоціація єврейських організацій і общин», «Асоціація болгарських національно-культурних товариств та організацій», «Асоціація національно-культурних товариств України тощо. Законодавча база діяльності організацій меншин визначалася Законом України «Про асоціації громадян» і Законом України «Про національні меншини в Україні». Головним мотивом діяльності організацій етноменшин було забезпечення потреб етнокультурного розвитку меншин і толерантної взаємодії між усіма компонентами етнопонаціональної структури українського суспільства, формування громадської думки щодо шляхів етнопонаціонального розвитку України, пошуки можливостей впливу на прийняття рішень органами законодавчої та виконавчої влади. Основним джерелом фінансування об'єднань етносів були членські внески, спонсорська допомога, добровільні пожертви, кошти іноземних фондів. У 1990-ті роки фінансування національно-культурних товариств здійснювалося в рамках програм розвитку культури. У 2000-і роки надходження розширювалися за рахунок видатків Державного та обласних бюджетів, спонсорських коштів тощо. У 2003 р. з Вінницького обласного та місцевих бюджетів на потреби національно-культурних товариств було виділено та використано 30 тис. грн [9, с. 79].

Відповідно до українсько-німецької угоди, укладеної в 1996 р., «Про співпрацю у справах осіб німецького походження, які проживають в Україні» та роботи змішаної урядової українсько-німецької комісії для соціально-культурного облаштування депортованих німців Одещини було віділено 4,5 млн грн [10, с. 436—437].

У 2003 р. з 1067 національно-культурних товариств забезпеченими приміщеннями були лише 327, або третина [11, с. 163]. Забезпеченість культурницьких прав і інтересів етноменшин здебільшого залежала від участі їх представників у роботі органів державної влади й управління різного рівня. У складі Верховної Ради України етноси мали своє представництво. Крім того, серед комітетів парламенту постійно працював спеціалізований комітет, до компетенції якого входили проблеми етноменшин і міжнаціональних відносин.

Висновки. Законодавче регулювання культурницького простору етноменшин відбувалося на переломному етапі формування незалежної Української держави, її входження як партнера в сім'ю європейських народів, розбудови основ державності. Загалом було сформовано дієву нормативно-правову базу, яка визначала місце і роль етноспільнот у суспільній організації, унормовувала форми організації громадського співжиття етносів України. Протягом досліджуваних років в Україні зусиллями органів державної влади й управління було вироблено загальну стратегію розвитку культури етноменшин. Національно-культурні товариства паралельно зі зміцненням власних внутрішніх організаційних структур набували неоціненного досвіду вирішення низки культурницьких завдань: матеріально-технічних, методичних, кадрових тощо. В Україні практично всі етноси мали форми громадської самоорганізації. Водночас вони мали різний організаційний потенціал, а, отже, здатність продуктивно й послідовно задовольняти потреби культури. Саме тому зазначені проблеми можуть стати основою для подальших наукових досліджень.

Литература

1. Закон України «Про громадянство в Україні» від 18.01.2001 № 2235-III (Редакція станом на 06.12.2012.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14
2. Закон України «Про національні меншини в Україні» від 25.06.1992 № 2494-XII (Редакція станом на 12.12.2012.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/rada/show/2494-12
3. Про стан роботи органів державного управління по створенню умов для розвитку культур національних меншин України: Постанова Президії Верховної Ради УРСР від 22 лютого 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 13. — 484 с.
4. Закон України «Про ратифікацію Рамкової конвенції про захист національних меншин» від 09.12.1997 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.municipal.gov.ua
5. Москаль Г. Міжетнічне — значить всеукраїнське / Г. Москаль // Голос України. — 2003. — 17 січня.
6. Христенко В. В. Національно-культурні товариства Одещини: етапи формування / В. В. Христенко // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сучасна наука в мережі Інтернет» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: interonf.org.hristenko
7. Шульга М. Національні меншини України під захистом держави / М. Шульга // Україна. Європа. Світ. — 1995. — 26 квітня.
8. Євтух В. Б. Проблеми етнонаціонального розвитку: український і світовий контексти / В. Б. Євтух; Інститут етнічних, регіональних та діаспорних студій. — К.: Стило, 2001, — С. 60.
9. Міжнаціональні відносини в Україні: стан, тенденції, перспективи / Д. В. Табачник, Г. Г. Москаль, В. М. Воронін та ін, — К.: Етнос, 2004.— С. 79.
10. Рябошапка Л. Правове становище національних меншин в Україні (1917 — 2000) / Л. Рябошапка. — Львів: Видавничий центр Львівський національний ун-т ім. Івана Франка, 2001, — С. 436—437.

11. ЦДАВО (Центральний державний архів вищих органів влади та управління України). — Ф. 5252. — Оп. 5. — Спр. 10. — Арк. 163.

References

1. *About citizenship in Ukraine*: Law of Ukraine, January 18, 2001, № 2235-III. Retrieved from zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14 (in Ukr.).
2. *About national minorities in Ukraine*: Law of Ukraine, June 25, 1992, № 2494-XII. Retrieved from zakon.rada.gov.ua/rada/show/2494-12 (in Ukr.).
3. About the state of governmental bodies work on creation of conditions for development of national minorities culture in Ukraine. Regulation of Presidium of Verkhovna Rada of Ukrainian SSR, February 22, 1991. (1991). *Vidomosti of Verkhovna Rada of the USSR (Bulletin of Verkhovna Rada of Ukrainian SSR)*, 13, 484 (in Ukr.).
4. *About ratification of framework convention about national minorities protection*: Law of Ukraine, December 09, 1997. Retrieved from www.municipal.gov.ua (in Ukr.).
5. Moskal, G. M. (2003, January, 17). Interethnic is All-Ukrainian. *Kholos Ukrayiny (Voice of Ukraine)* (in Ukr.).
6. Hristenko, V.V. National and cultural societies of Odesa: the stages of forming. In *Modern science in a network of the Internet*. Papers of All-Ukrainian scientific and practical internet-conference. Retrieved from interonf.org.hristenko (in Ukr.).
7. Shulga, M. (1995). National minorities of Ukraine under state defence. *Ukrayina. Evropa. Svit. (Ukraine. Europe. World)*, April, 26 (in Ukr.).
8. Evtuch, V.B. (2001). *Problems of ethnic development: the Ukrainian and world contexts*. Institute of ethnic, regional and diaspora studios. K.: Stilos (in Ukr.).
9. Tabachnyck, D. V., Moskal, G. G., Voronin, V. M. et al. (2004). *International relations in Ukraine: the state, tendencies, prospects*. Kyiv: Etnos, (in Ukr.).
10. Riaboshapko, L. (2001). *The legal status of national minorities in Ukraine (1917–2000)*. Lviv.: Publishing Center of Ivan Franko Lviv National University (in Ukr.).
11. Central State Archive of Supreme Authorities and Government of Ukraine. Found 5252, Description 5, File 10, Sheet 163 (in Ukr.).

УДК 001.4:[323.1]:321.01]

Руденко Ю.Ю.*,

кандидат політичних наук, доцент,
Національна академія Служби безпеки України,
Київ, Україна. mr.rudenko@yandex.ua

ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ НЕУЗГОДЖЕНОСТІ ПОНЯТЬ У СФЕРІ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Анотація. Розглянуто проблеми термінологічної неузгодженості понять у сфері етнонаціональної політики. Зокрема, увагу автора зосереджено на поняттях «нація» та «націоналізм». Оскільки ці поняття мають неоднозначне змістове наповнення, воно породжує як на теоретичному, так і практичному ґрунті певні проблеми. Відповідно, на теоретичному — суперечності та дискусії між науковими суб'єктами, на практичному — ціннісні конфлікти між громадянами та їх спільнотами, і, як наслідок, дестабілізує суспільство та загрожує національній безпеці держави.

Ключові слова: політична нація, етнічна нація, націоналізм, національна безпека.

Аннотация. Рассматриваются проблемы терминологической неоднозначности понятий в сфере этнонациональной политики. В частности, внимание автора сосредоточено на понятиях «нация» и «национализм». Поскольку эти понятия имеют неоднозначное содержательное наполнение, это порождает как на уровне теории, так и в практической плоскости определенные проблемы. Соответственно на теоретичес-

* Rudenko J. Yu., Ph. D. in political sciences, Associate Professor, National Academy of Security Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine. mr.rudenko@yandex.ua

PROBLEMS OF UNCONFORMITY OF TERMINOLOGY CONCEPTS IN ETHNIC POLICY AS A CHALLENGE TO NATIONAL SECURITY OF UKRAINE